

YÖNETMELİK

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünden:

**ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ PROJE DESTEKLEME
ESASLARINA DAİR YÖNETMELİK
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye’de bor ürün ve teknolojilerinin gelişmesini sağlamak için uygulamaya yönelik araştırma ve geliştirme projelerinin desteklenmesi ve sonuçlandırılması amacıyla Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü tarafından uygulanacak usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü tarafından verilen çağrılı ve güdümlü projeler ile endüstriyel uygulama desteklerinin teklif, değerlendirme, destekleme, izleme-denetleme ve sonuçlandırılmasına yönelik esas ve usulleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 4/6/2003 tarihli ve 4865 sayılı Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Kurulması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile 19 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakan: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı,
- b) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- c) Başkan: Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Başkanını,
- ç) Başkanlık: Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Başkanlığını,
- d) BOREN: Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünü,
- e) BOREN öncelikleri: Türkiye’de; ekonomik getirisi yüksek olabilecek projeleri, çıktıları borun yaygın kullanımına imkân verebilecek projeleri, kısa sürede sonuç alınabilecek projeleri, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün talep ettiği projeleri ve uzun vadede bor talebini artırıcı temel araştırma projelerini,
- f) BOREN uzmanı: Proje değerlendirme, koordinasyon ve izlenmesinden sorumlu Enstitü personelini,
- g) Çağrılı proje: Bor ürün ve teknolojilerinin gelişmesine katkı sağlayabilecek üniversite, kamu kurum ve kuruluşları, özel kuruluşlar, araştırma kurumları ile üniversitelerde çalışan en az doktor unvanlı kişiler tarafından destek talebiyle BOREN’e önerilen araştırma ve geliştirme projelerini,
- ğ) Endüstriyel uygulama destekleri: Endüstriyel işletmelerin yürütmekte oldukları veya planladıkları uygulamaya yönelik bor ürünlerinin yeni ve ileri teknoloji uygulamalarında kullanımını artırmak amaçlı modernizasyon, yenilik ile araştırma ve geliştirme projelerinde karşılaşılan teknolojik, makine, teçhizat veya malzeme darboğazlarının giderilmesine katkıda bulunabilecek, bilgi, teknik danışmanlık, laboratuvar analiz destekleri, kritik malzeme ve ekipman tedarikleri ve üniversite ve araştırma kurumları ile işbirliği ve koordinasyon kapsamındaki destekleri,
- h) Güdümlü proje: BOREN’in internet sayfasında yayımlanan ve güncellenen öncelikli alanlarda; konusu ve koşulları BOREN tarafından belirlenerek bir başka kurum, kuruluş, işletme, üniversite, araştırma kurumu, ortak girişim veya üniversitelerde çalışan en az doktor unvanlı kişilere yaptırılan araştırma ve geliştirme projelerini,
- ı) Proje: Temel araştırma, teknoloji ve üretim geliştirme amaçlı çağrılı ve güdümlü projelerle, endüstriyel uygulama desteklerini,
- i) Proje bütçesi: Projenin desteklenmesine konu olan makine, teçhizat, hizmet alımı, sarf malzemesi ve seyahat giderleri ile ilgili harcama kalemlerinden oluşan bütçeyi,
- j) Proje yürütücüsü: Proje hazırlama, yürütme beceri ve deneyimine sahip, BOREN’e karşı projenin bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki her türlü sorumluluğunu taşıyan, BOREN ile proje sözleşmesini imzalayan, proje sonuçlarını bilimsel yöntemlerle değerlendirip yayımlayabilecek ve uygulamaya dönüştürebilecek düzeydeki kişiyi,
- k) Yönetim Kurulu: Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Yönetim Kurulunu ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

**Proje Teklifleri ve Destek Talepleri, Değerlendirme, Destekleme, İzleme,
Denetleme ve Projelerin Sonuçlandırılması**

Proje teklifleri ve destek talepleri

MADDE 5 – (1) Gerçek veya tüzel kişiler, proje tekliflerini veya endüstriyel uygulama destek taleplerini aşağıdaki esaslara uygun olarak BOREN’e sunarlar:

a) Kamu kurum ve kuruluşları, araştırma kurumları, üniversiteler ve özel hukuk tüzel kişileri; Başkanlık tarafından ilan edilen başvuru süresi içerisinde, BOREN'e çağrılı proje teklifi verebilir. Üniversiteler tarafından önerilen projelerde proje yürütücüsünün doktora veya tıpta uzmanlık derecesine sahip olması, üniversiteler dışındaki kamu kuruluşları ile özel kuruluşlar tarafından önerilen projelerde ise proje yürütücüsünün ilgili alanda en az dört yıllık üniversite lisans eğitimi almış olması koşulu aranır.

b) BOREN, internet sayfasında yayımlanan öncelikli alanlarda; araştırmacı veya teçhizat altyapısı gelişmiş kurum, kuruluş, işletme, üniversite veya bunların oluşturduğu ortak gruplardan güdümlü proje teklifi isteyebilir.

c) Endüstriyel işletmeler, yürütmekte oldukları veya planladıkları uygulamalara yönelik araştırma-geliştirme ve modernizasyon-yenilik projelerinin tamamlanması veya gerçekleştirilmesi için, BOREN'den endüstriyel uygulama destekleri kapsamında destek talep edebilir. Proje teklifleri ve destek talepleri, BOREN'in internet sayfasında yayımlanan formata uygun olarak hazırlanır.

Değerlendirme

MADDE 6 – (1) Proje tekliflerinin değerlendirilmesinde, BOREN öncelikleri dikkate alınarak aşağıdaki işlemler yapılır:

a) Başkanlık, proje tekliflerinin değerlendirilmesi için en az bir BOREN uzmanı ile proje konusunda uzman olan iki kişiyi hakem olarak belirler. Hakemler, proje tekliflerini, BOREN proje değerlendirme formatına göre değerlendirir ve Başkanlığa sunar.

b) Başkanlık, proje tekliflerinin değerlendirilmesi için konunun uzmanlarından oluşmak üzere bir panel oluşturur. Panele, Yönetim Kurulunun kendi üyeleri arasından seçeceği en az bir üye ile Başkan, ilgili Grup Koordinatörü ve proje sorumlusu BOREN uzmanı katılır. Panelde BOREN dışından ilgili alanda ihtisas sahibi en az iki de uzman görevlendirilir. Raportörlük ve değerlendirme raporunun hazırlanması ilgili BOREN uzmanı tarafından gerçekleştirilir. İlgili Koordinatör rapora son şeklini vererek Başkana sunar.

Destekleme

MADDE 7 – (1) Başkanın önerisi üzerine projenin desteklenmesine ve desteklenme biçimine Yönetim Kurulunca karar verilir. Bütçesi, BOREN bütçesinde araştırma yatırımlarına ayrılan kısmın üçte birini aşan projeler, ancak Yönetim Kurulu Kararı ve Bakan Oluru ile desteklenebilir.

(2) Başkanlık, proje sözleşmesini hazırlar ve taraflarca imzalanmasını sağlar.

(3) Desteklenmesine karar verilen ve sözleşmesi imzalanan projeler, aşağıdaki esaslar dâhilinde desteklenir:

a) Proje desteği kapsamında BOREN tarafından satın alınan demirbaş niteliğindeki mallar, BOREN malı sayılır ve projenin yürütüldüğü kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelere proje süresince zimmetlenir. Kamu kurum ve kuruluşları proje desteği kapsamında satın alınan ve proje bitiminde kendisine devredilmesi kararlaştırılan demirbaş niteliğindeki malların kullanımında BOREN'in taleplerine herhangi bir bedel istemeksizin öncelik tanır.

b) Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ile bunların bünyesindeki gerçek kişilerden gelen ve belirlenen kriterler kapsamında seçilen çağrılı ve güdümlü projeler yüzde yüz oranında desteklenir. Bunlar dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden gelen her türlü destek talebi için uygulanacak destek miktarı ve şekli Başkanın önerisi üzerine Yönetim Kurulu kararıyla belirlenir. Geri ödeme şekli; nakit veya proje sonucunda geliştirilen ürün veya ürünlerin satışından pay olarak da belirlenebilir. Bu durum proje sözleşmesinde belirtilir.

c) Proje kapsamında alınan araç-gereç ve teçhizatın cinsinde değişiklik yapılmasına, projede öngörülmemen yeni teçhizat alınmasına, proje kapsamında alınan teçhizatın proje süresince bakım ve onarımına yönelik giderlerin BOREN tarafından karşılanmasına proje yürütücüsünün gerekçeli başvurusu ve Başkanın önerisi üzerine Yönetim Kurulu tarafından karar verilir. Ancak, proje bütçe kalemleri arasında aktarım yapılması ile ilgili hususlar proje sözleşmesinde düzenlenir.

ç) Proje önerisinin kabulünden sonra, projede çalışan kişilerle ilgili değişiklik talepleri gerekçeleri ile birlikte proje yürütücüsü tarafından Başkanlığa iletilir ve Başkanlık tarafından karara bağlanır.

d) Proje yürütücüsünün kurum değiştirmesi hâlinde; yürütücü, kurum değişikliğini projenin yeni kurumda yürütülebileceğine dair kurum yetkilisinden aldığı "projenin kurumunda yürütülmesine izin verildiğine; kurum sıfatı ile projeye gerekli desteğin verileceğine; proje sözleşmesi hüküm ve şartlarını bildiğine ve bu hüküm ve şartlara uymayı kabul ettiğine" dair yazılı belge ile birlikte Başkanlığa başvurur. Bu durumda proje kapsamında alınan malzeme ve cihazlar proje yürütücüsünün gözetimi ve sorumluluğu altında yeni kuruma götürülebilir. Bu husustaki uygulama, yürütücünün başvurusu üzerine Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanır.

e) Çağrılı ve güdümlü projeler kapsamında yapılacak mal ve hizmet alımları, 6/8/2008 tarihli ve 2008/14037 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Tarafından 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esaslara göre yapılır. Endüstriyel uygulama destekleri kapsamında yapılacak mal ve hizmet alımları ile ilgili hususlar, sözleşmelerinde düzenlenir.

İzleme ve denetleme

MADDE 8 – (1) Desteklenen projeler, yürütme sürecinde aşağıdaki şekilde izlenir ve denetlenir:

a) Projesi desteklenen gerçek veya tüzel kişiler, BOREN gelişme raporu formatına uygun olarak, sözleşmesinde belirtilen tarihlerde BOREN'e gelişme raporu sunar.

b) Başkanlık, projelerin gelişimini bilimsel, teknik, idari ve mali açılardan izlemek ve denetlemek üzere belirleyeceği kişi veya kişileri proje izleyicisi olarak görevlendirebilir. Gerekli görülür hâllerde Başkanlık, proje ile ilgili çalışmalarını yerinde denetleyebilir veya denetletebilir.

c) Projelerin uygulama takviminde veya bütçesinde ortaya çıkan değişiklik ihtiyaçları veya bunları etkileyebilecek iş paketi değişiklikleri, Başkanın önerisi ve Yönetim Kurulu Kararı ile yapılır.

ç) Yönetim Kurulu, proje konusunun önemine ve çalışmaların gelişimine bağlı olarak Başkanın teklifi üzerine;

1) Proje süresini, toplam sürenin en fazla yüzde ellisi oranında uzatabilir. Uzatılan süre için ek bütçe verilmez,

2) Proje bütçesini en fazla yüzde elli oranında artırabilir.

d) Projelerde, proje yürütücüsünün değiştirilmesi gerektiği veya kendisinin ayrılmayı talep ettiği hâllerde projenin durumu Başkanlık tarafından değerlendirilerek, projenin iptali, yürürlükten kaldırılması veya yeni bir proje yürütücüsünün görevlendirilmesi hususunda oluşturulacak öneri, Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanır.

e) Yönetim Kurulu, proje yürütme sürecinde, Başkanlık tarafından yapılan inceleme ve denetimlerde Yönetim Kurulunca belirlenen ve projenin iptalini gerektiren hususların tespit edilmesi hâlinde, Başkanın önerisi üzerine proje sözleşmesinin feshine karar verebilir. Feshedilmiş sözleşmeler kapsamında alınan her türlü demirbaş niteliğindeki mal, BOREN tarafından devralınır. Sözleşmesi feshedilen kişilerin, feshi takip eden üç yıl içerisinde, BOREN'e sundukları yeni proje teklifleri değerlendirmeye alınmaz.

Projelerin sonuçlandırılması

MADDE 9 – (1) BOREN tarafından desteklenen projelerin sonuçlandırılmasında aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Projesi desteklenen proje yürütücüleri, BOREN sonuç raporu formatına uygun olarak hazırladıkları proje sonuç raporunu, projenin tamamlanmasından itibaren en geç iki ay içerisinde BOREN'e sunarlar.

b) Başkanlık tarafından hazırlanan değerlendirme raporu, Başkan tarafından karar alınmak üzere Yönetim Kuruluna sunulur.

c) BOREN tarafından desteklenen çağrılı ve güdümlü projelerin yürütülmesi esnasında veya sonucunda ortaya çıkan eser, buluş, endüstriyel tasarım ve teknik bilgi gibi her türlü fikrî ürünün mülkiyet hakkı BOREN'e aittir.

ç) BOREN tarafından desteklenen projelerin yürütülmesi esnasında veya sonucunda ortaya çıkan eser, buluş, endüstriyel tasarım ve teknik bilgi gibi her türlü fikrî ürün üzerinde BOREN bedelsiz bir lisans hakkına sahip olur. Özel kuruluşlarca yürütülen geri ödemeli projelerde patent hakkı ve bu hakların kullanımı, proje sözleşmesinde yer verilmek suretiyle ilgili şirkete verilebilir. Projenin sonucunda 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında bir eserin ortaya çıkması durumunda proje yürütücüsü, BOREN'e 5846 sayılı Kanunda düzenlenen işleme, çoğaltma, temsil, basım, yayım, dağıtım gibi bütün mali hakları kapsayan basit ruhsatı sağlamakla yükümlüdür. Proje sonucunda ortaya çıkan fikrî mülkiyet hakkının BOREN tarafından ekonomik olarak değerlendirilmesi sonucunda elde edilecek gelir, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununda yer alan hükümler saklı kalmak üzere Enstitü ve buluşçular arasında eşit olarak dağıtılır.

d) Özel kuruluşlar tarafından yürütülen projeler sonucunda ortaya çıkan ürünün üretim hakkı, bu hakkı kullanmak istemesi hâlinde projeyi yürüten kuruluşa verilir. Bu hak üç yıl içerisinde kullanılmadığı takdirde, yürütücü kuruluşun üretim hakkı saklı kalmak şartıyla BOREN üretim hakkını bir başka kuruluşa da verebilir. BOREN, proje sonucunda ortaya çıkan ürün gelirinden proje sözleşmesine hüküm koymak suretiyle belirli bir ekonomik değer talep edebilir.

e) Başkanlık, sonuçlandırılan projelerde üretilen temel veya teknolojik bilgileri; bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içerisinde bilgi gizliliği, fikrî ve sınaî mülkiyet hakları ile ilgili esaslar hakkında Yönetim Kurulu kararıyla çıkartılacak yönerge doğrultusunda Başkanlıkça işletilecek olan Bor Bilgi Bankasına aktarır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Projelerin yayımlanması

MADDE 10 – (1) Projeleri BOREN tarafından desteklenen proje yürütücüleri, BOREN'den izin almak, "Bu çalışma BOREN tarafından ..... No.lu proje kapsamında desteklenmiştir" ibaresi kullanmak ve bir kopyasını önceden BOREN'e göndermek şartıyla proje kapsamında elde edilen bulguları yayımlayabilir veya yayımlatabilir.

Yürürlük

MADDE 11 – (1) Sayıştay ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak hazırlanan bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Başkanı yürütür.